

Pilotáž středního článku podpory

Střední článek (dále i „SČ“) představuje doplnění systému o zásadní strukturální prvek podpory, který se prostřednictvím procesů a znalosti prostředí zasadí o vytváření podmínek k úspěšnému naplňování Strategie vzdělávací politiky ČR 2030+ (dále jen S2030+). To povede ke zvyšování kvality vzdělávání ve všech školách. SČ se v rámci pilotáže zaměří zejména na **podporu managementu škol v oblasti řízení organizace** a v další fázi také na podporu v oblasti řízení pedagogického procesu (pedagogický leadership). Střední článek se bude věnovat **koordinaci metodické podpory poskytované různými aktéry v území** (NPI, ČŠI, MAP, IPs a IPo spolu s dalšími projekty MŠMT) a zajistí tak synergii při naplňování společných cílů.

Záměr spočívá ve vytvoření systému podpory, který staví na zkušenostech a projektech, které byly a jsou realizovány často neprovázaně a na odlišných úrovních v území. Snahou MŠMT je sjednotit často roztříštěné odborné kapacity a v rámci činností SČ převzít aktivity realizované v rámci systémových a dalších projektů (např. MAP, SRP...), které se osvědčily a jsou pro školy přínosem. Tak dojde k synergii při naplňování společných cílů, jak je definuje Strategie 2030+.

Cíle 2030

- Přístup ke kvalitnímu vzdělávání pro každé dítě – zvýšení kvality vzdělávání ve všech školách
- Snížení rozdílů v kvalitě poskytovaného vzdělávání mezi školami – průměrné se přibližují výborným a zaostávající se přibližují průměrným
- Vytvoření podmínek nutných pro implementaci S2030+ ve školách
- Poskytnutí cílené individualizované podpory školám v oblasti řízení organizace
- Podpora pedagogického leadershipu ředitelů škol
- Snížení nepedagogické zátěže škol
- Koncentrace a synergie odborných kapacit v území (MAP atp.)
- Zlepšení spolupráce mezi řediteli, zřizovateli, MŠMT a jeho organizacemi a místními aktéry ve vzdělávání

Přínosy

- Vyšší provázanost cílů škol a zřizovatelů se sdílenou vzdělávací politikou
- Vyšší míra naplňování strategických cílů MŠMT
- Zvýšení informovanosti MŠMT/OPŘO o reálné situaci ve školách, zvýšení kvality a kvantity dat pro tzv. evidence-based policy na centrální i regionální úrovni
- Zefektivnění podpory škol, které čelí největším problémům
- Snížení nepedagogické zátěže škol
- Podpora leadershipu ředitelů škol
- Podpora síťování aktérů ve vzdělávání na regionální úrovni
- Lepší škola v každém místě

Činnost středního článku

SČ poskytne školám v území cílenou podporu zejména v oblasti managementu, správy organizace a vedení lidí. Stane se prostředníkem v obousměrné komunikaci mezi MŠMT a územím, zprostředkuje zpětnou vazbu od škol i zřizovatelů v dané lokalitě, zajistí přenos relevantních informací směrem ke školám a bude poskytovat přímou cílenou pomoc a podporu jednotlivým školám.

Metodická pomoc bude zaměřena na problematiku školské legislativy, pracovního práva a správních řízení, dále na ekonomiku, optimalizaci a digitalizaci procesů, vedení matriky ve školních informačních systémech a výkaznictví atd. Svou činností ve školách přispěje střední článek ke snižování nepedagogické a administrativní zátěže vedení škol a tím vytvoří ředitelům a dalším členům vedení prostor pro rozvoj pedagogického leadershipu a zvyšování kvality poskytovaného vzdělávání.

Střední článek má být podpůrným a koordinačním nástrojem a tzv. „prvním místem podpory“ pro jednotlivé školy. Nabídne školám portfolio služeb podpory odpovídající jejich aktuálním konkrétním potřebám. Zprostředkuje jim podporu v oblasti pedagogického leadershipu, řízení pedagogického procesu a zvyšování kvality vzdělávání, a to především od NPI ČR, ČŠI, krajských poskytovatelů DVPP, systémových projektů zaměřených na tyto oblasti, ale i od dalších významných a osvědčených aktérů v oblasti vzdělávání, kteří dosahují vysoké profesní úrovně.

Další klíčovou oblastí bude metodická podpora zřizovatelů škol, aby byli vybaveni kompetencemi potřebnými pro plnění zřizovatelské role, ať již v oblasti výkonu přenesené působnosti či samosprávy. Důležitá je podpora efektivní komunikace mezi zřizovatelem a školou, motivace ke spolupráci a spolupodílení se na plánech podpory a rozvoje školy.

Poslední klíčovou oblastí činností středního článku bude koordinace místních aktérů ve vzdělávání, vzájemné propojování, efektivní koordinace aktivit, vytváření příležitostí ke sdílení zkušeností, příkladů dobré praxe, ale i personálních kapacit, vybavení, zázemí atd. Za tímto účelem střední článek na místní úrovni vytvoří „poradní tým regionálních aktérů“

Plánované činnosti středního článku vychází z identifikace potřeb ředitelů zjišťovaných v dotazníkovém šetření, které bylo provedeno v únoru 2020 a do kterého se zapojilo 1906 ředitelů základních škol.

Základní informace o pilotáži

- pilotováno bude v okresech Semily a Svitavy
- projednává se pilotáž ve spolupráci s kraji
- nositelem pilotu bude MŠMT
- délka pilotáže se předpokládá po dobu 2,5 let
- na pilotáž plynule naváže projekt IPs Střední článek, a to od 1. července 2023
- pilotována bude primárně obsahová náplň středního článku, realizované aktivity
- sekundárně pilot ověří i modely řízení, personální obsazení, regionální podmínky atp.
- cílovou skupinou budou MŠ a ZŠ veřejných zřizovatelů – zvažovány jsou i SŠ zřizované kraji
- aktivity budou zaměřeny na podporu v oblasti managementu škol, správy organizace a vedení lidí.

Realizace podpory pedagogické práce škol bude v letech 2021-2022 primárně probíhat mimo rámec pilotovaného SČ (například prostřednictvím IPs realizovaných zejména na krajské úrovni s provazbou do území prostřednictvím SČ), avšak střední článek bude školám tuto podporu aktivně doporučovat a zprostředkovávat.

Personální kapacity pro pilotáž SČ

1. Centrální pracoviště na MŠMT

- řídí pilotáž SČ
- koordinuje a vykonává sdílenou metodickou podporu prostřednictvím on-line nástrojů
- vedoucí oddělení, koordinátor aktivit, metodik pro legislativní oblast

2. Regionální pracoviště

- 4 úvazky/ pracoviště + DPP
- koordinace a vykonávání přímé metodické podpory v území
- 1 koordinátor SČ, 3 metodici, DPP

Koordinátor regionálního pracoviště SČ je hlavním partnerem pro komunikaci s centrálním pracovištěm, zodpovídá za chod regionálního pracoviště a plnění úkolů, plánuje, koordinuje a vyhodnocuje jeho činnost, metodicky vede ostatní pracovníky regionálního pracoviště, je hlavním partnerem pro komunikaci s významnými aktéry v území.

Každý metodik má na starost svou „rodinu škol“, s každou školou je v pravidelném kontaktu, školy navštěvuje a komunikuje s vedením školy, ve spolupráci s vedením identifikuje potřeby jednotlivých škol, osobně poskytuje metodickou pomoc školám ve vymezených oblastech, komunikuje se zřizovateli určených škol, a i jim poskytuje odbornou podporu, je-li potřeba, komunikuje s místními aktéry a vytváří příležitosti ke spolupráci v rámci přidělené rodiny škol a s místními aktéry.

Při obsazování pozic metodiků budou zohledněna identifikovaná specifika konkrétního regionu (např. kompetence v oblasti sociální problematiky či efektivní komunikace v disparitním regionu, je vhodné, aby se ve své odbornosti metodici vzájemně doplňovali, např. specifická zkušenost jednoho v oblasti mateřských škol, druhého v ekonomické oblasti atp.).

DPP – lektoři, mentoři specialisté na konkrétní oblasti – pracovníci na DPP vybíráni dle aktuálních potřeb regionu, dle specifických problémů a individuální poptávky. Tito pracovníci poskytují školám individualizovanou formu podpory v problematických oblastech – ekonomika, správní agenda, mentoring, supervize, pedagogický leadership, manažerské dovednosti, komunikace v konfliktních situacích, digitalizace procesů a digitální kompetence atp.